

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag
angående tillämpning av lagen om tryggnad
av underhåll för barn.

I riket har den 28 januari 1977 antagits en lag om tryggnad av underhåll för barn (FFS 122/77). Lagen ansluter sig till den nya lagstiftningen om barnets ställning, innefattande bl.a. lagen om underhåll för barn (FFS 704/75), vari barnets rätt till tillräckligt underhåll och föräldrarnas underhållsansvar regleras. Sistnämnda lag och övriga till området hörande lagar trädde i kraft den 1 oktober 1976 och blev då automatiskt gällande även i landskapet, enär de berör frågor där riket ensamt har lagstiftningsbehörighet. Lagen om tryggnad av underhåll för barn innehåller däremot såväl stadganden där landstinget har som sådana där det ej har lagstiftningsbehörighet. Jämlikt 13 § 1 mom. 15 p. självstyrelselagen har nämligen landstinget lagstiftningsbehörighet beträffande ärenden som gäller social omvårdnad men enligt 13 § 1 mom. 14 p. däremot ej i fråga om barnskydd hörande till familjerätten. Dessutom innehåller lagen straff- och processrättsliga stadganden, som landstinget ej äger rätt att avvika från.

Syftet med ifrågavarande lag är att genom samhällets åtgärder trygga barnets underhåll i alla de fall där barnets på privaträttsligt underhållsansvar grundade försörjning icke förverkligas eller är otillräcklig eller alls ej fastställts. Detta skulle i första hand ske genom att underhållsstöd erlägges ur kommunens medel. Därtill stadgas om åtgärder genom vilka föräldrarnas underhållsansvar effektivteras. Genom lagens stadganden tryggas underhållet såväl för barn som är fött inom som utom äktenskap enligt lika grunder.

Antalet av de till underhållsstöd berättigade har väsentligen utökats jämfört med antalet mottagare av förskott på underhållsbidrag. Underhållsstöd skall nämligen erläggas utom när ett för förälder fastställt underhållsbidrag icke har betalats även när faderskapet icke fastställts eller när underhållsbidrag på grund av den underhållsskyldiges ålder, nedsatt arbetsförmåga eller annan därmed jämförbar orsak icke har kunnat fastställas eller när det av dylik orsak fastställts till ett belopp som understiger underhållsstödet. För utom äktenskap fött barn skall erläggas underhållsstöd ända från födelsen till dess faderskapet och även underhållsbidraget fastställts.

Underhållsstödets maximibelopp är 150 mark i månaden och skall erläggas till ensamförsörjare. Underhållsstödet för sådan försörjare av barn som lever i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande är 120 mark i månaden. När underhållsbidraget på grund av förälders bristande betalningsförmåga fastställts till ett lägre belopp än maximibeloppet, skall i underhållsstöd erläggas skillnaden mellan underhållsstödets maximibelopp och underhållsbidraget. Inkomster och

förmögenhet för den av föräldrarna som har vårdnaden om barnet inverkar icke på underhållsstödets storlek. Då underhållsstöd erlägges på den grund att underhållsskyldig försummat att betala underhållsbidrag övergår rätten till underhållsbidraget till kommunen till den del det motsvarar underhållsstödets belopp.

Övriga åtgärder för tryggnad av underhåll för barn är bl.a. vissa sanktioner ifall betalning av underhållsbidrag uppsåtligt försummas, förbud mot beviljande av pass och innehållning av förälders lön genom socialnämnds beslut.

Eftersom gränsdragningen i självstyrelselagen mellan vad som är barnskydd hörande till familjerätten och vad som är social omvårdnad är oerhört svår att göra och då lagen innehåller ett stort antal påföljder, vilka på grund av att landstinget saknar lagstiftningsbehörighet ändå skulle bli desamma som i riket samt eftersom landstinget tidigare i liknande fall funnit det mest ändamålsenligt att antaga rikets lag i dess helhet, föreslås att lagen om tryggnad av underhåll för barn antages som s.k. blankettlag.

Rikets lag bifogas denna framställning.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående tillämpning av lagen om tryggnad av underhåll för barn.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

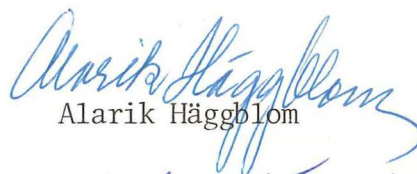
Lagen den 28 januari 1977 om tryggnad av underhåll för barn (FFS 122/77) och dess verkställighetsföreskrifter skall äga tillämpning i landskapet Åland. Sker ändring i förenämnda lagstiftning skall de ändrade stadgandena gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

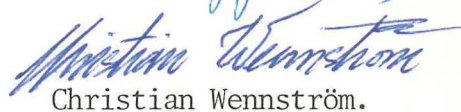
Denna lag träder i kraft den 1 september 1977.

Mariehamn, den 8 mars 1977.

L a n t r å d

Lagberedningssekreterare

Alarik Häggblom

Christian Wennström.

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1977

Nr 122—127

Innehåll: Nr 122. Lag om tryggnad av underhåll för barn, sid. 209. — Nr 123. Lag angående ändring av 3 § lagen om socialhjälp, sid. 218. — Nr 124. Lag angående ändring av lagen om vissa underhållsbidrag bindande vid levnadskostnaderna, sid. 219. — Nr 125. Lag om ändring av militär- och understödslagen, sid. 220. — Nr 126. Förordning angående bringande i kraft av överenskommen om gemensam finansiering av nordatlantiska havsstationer, sid. 222. — Nr 127. Förordning om bringande i kraft av överenskommelsen med Sovjetunionen om vissa frågor i anslutning till fiske inom Finlands fiskezon, sid. 223.

Nr 122.

Lag

om tryggnad av underhåll för barn.

Given i Helsingfors den 28 januari 1977.

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

I denna lag stadgas om åtgärder, som avser att trygga barns rätt till tillräckligt underhåll.

Dylika åtgärder är erläggande av underhållsstöd till barn av kommunala medel samt åtgärder, genom vilka förverkligandet av det underhållsansvar som avses i lagen om underhåll för barn (704/75) effektivteras.

2 §.

I denna lag avses:

- 1) med *barn* person, som icke fyllt 18 år;
- 2) med *underhållsbidrag* genom skriftligt avtal, vilket socialnämnden fastställt, eller genom dom bestämd penningprestation, varmed barns föräldrar enligt lagen om underhåll för barn skall deltaga i de kostnader barnets underhåll föranleder;

3) med *underhållsskyldig* den av barnets föräldrar, vilken genom avtal förbundit sig eller genom dom ålagts att betala underhållsbidrag till barnet; samt

4) med *underhållsstöd* ett av kommunala medel utgående understöd att användas till barnets underhåll i stället för underhållsbidrag, om sådant saknas, eller utöver detsamma, om underhållsbidraget icke förslår för barnets underhåll.

2 kap.

Myndigheter.

3 §.

Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av den verksamhet, som avses i denna lag, ankommer på social- och hälsovårdsministeriet och socialstyrelsen, som lyder under ministeriet.

4 §.

På länets område styres och övervakas verksamheten för tryggnad av underhåll för barn av länsstyrelsen under socialstyrelsens överinseende.

5 §.

I kommun handhas i denna lag avsedda äligganden av socialnämnden.

Äligganden som ankommer på socialnämnden omhändertas av socialnämnden i den kommun där barnets förmyndare har hemort enligt lagen om befolkningsböcker (141/69) eller, om denne icke har vårdnaden om barnet, där barnet är bosatt.

3 kap.

Underhållsstöd.

Förutsättningar för erläggande av underhållsstöd.

6 §.

Underhållsstöd erlägges till barn:

- 1) om underhållsskyldig försummat att betala underhållsbidrag;

2) om faderskap beträffande barn utom äktenskap icke fastställts genom erkännande eller laga kraft vunnit dom;

3) om någondera föräldrarnas skyldighet att betala underhållsbidrag icke kunnat fastställas samtidigt med fastställandet av faderskapet, likväl under högst sex månader från det faderskapet genom laga kraft vunnit dom fastställts, såframt talan om fastställande av underhållsskyldighet icke anhängiggjorts inom sagda tid; samt

4) om någondera föräldrarnas skyldighet att betala underhållsbidrag avgjorts genom avtal, som socialnämnden fastställt, eller genom dom, men underhållsbidraget på grund av vederbörandes ålder, nedsatta arbetsförmåga, bristande förtjänstmöjligheter, ringa medel eller annat underhållsansvar icke fastställts eller underhållsbidragets belopp av dylik orsak fastställts till mindre belopp än beloppet för underhållsstöd i enlighet med 8 §.

7 §.

Förutsättning för erläggande av underhållsstöd är utöver vad i 6 § stadgas:

1) att barnet eller åtminstone den ena av föräldrarna är finsk medborgare eller har asylrätt här;

2) att barnet är varaktigt bosatt i Finland;

3) att vårdnaden om barnet icke omhändertas av den underhållsskyldige och barnet icke bor hos denne;

4) att barnets föräldrar icke bor tillsammans; samt

5) att den underhållsskyldige eller den av barnets föräldrar, som avses i 6 § 3 och 4 punkterna, lever.

Underhållsstöd kan med avvikelse från stadgandet i 1 mom. 2 punkten dock erläggas, om barnet är bosatt utomlands på grund av att någondera av dess föräldrar eller make till endera av dessa är anställd hos finska staten eller tjänstgör på finskt fartyg eller ock bedriver studier vid högskola eller annan läroinrättning utomlands.

Underhållsstödets belopp.

8 §.

Underhållsstödets belopp för ett barn är 150 mark i månaden per underhållsskyldig. Lever barnets vårdnadshavare i äktenskap eller under

förhållanden av äktenskaplig natur, är underhållsstödet dock 120 mark i månaden.

Ovan i 1 mom. nämnda belopp höjes eller sänkes i förhållande till levnadskostnadernas stegring eller nedgång på sätt i lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (660/66) är stadgat.

9 §.

Skall underhållsstöd erläggas enligt 6 § 4 punkten, utgår underhållsstödet med avvikelse från stadgandet i 8 § såsom skillnaden mellan beloppet för i sistnämnda lagrum nämnt underhållsstöd och underhållsbidraget.

Skall underhållsstöd erläggas på grund av att betalning av underhållsbidrag försumrats och har underhållsbidraget fastställts till lägre belopp än det i 8 § avsedda underhållsstödet till följd av att barnet självt förmår och har möjlighet att delvis svara för sitt underhåll eller att föräldrarna icke åsamkas kostnader för dess underhåll eller ock att kostnaderna är ringa, utgår i underhållsstöd endast det för underhållsbidraget fastställda beloppet.

10 §.

Om underhållsstöd erlägges på grund av att betalning av underhållsbidrag försumrats, avdrages från beloppet för underhållsstödet för bevilningsmånaden eller för tidigare perioder de underhållsbidrag, som för motsvarande tid delvis erlagts till den som är berättigad att lyfta underhållsbidraget.

Ansökan om och beviljande av underhållsstöd.

11 §.

Underhållsstöd beviljas av socialnämnden på ansökan.

I kommuns socialstadga kan bestämmas, att socialdirektör, socialsekreterare eller annan under socialnämnden lydande tjänsteinnehavare är berättigad att i enlighet med grunder och allmänna föreskrifter som socialnämnden fastställt, på nämndens vägnar besluta om beviljande av underhållsstöd och handha övriga i socialstadgan bestämda uppgifter i enlighet med denna lag.

12 §.

Ansökan om underhållsstöd kan göras av den av föräldrarna, vilken har vårdnaden om barnet, eller av förmyndare eller god man som

förordnats för barnet. Ansökan kan även göras av den av föräldrarna, som på grund av minderårighet är omyndig, såframt han vårdar barnet.

Vårdas barnet icke av den av föräldrarna, vilken har vårdnaden om barnet, kan ansökan även göras av annan person, som har den faktiska vården om barnet. Med anledning av ansökan skall den förälder höras, på vilken vårdnaden om barnet ankommer.

13 §.

Sökes underhållsstöd på grund av att underhållsskyldig försummat att betala underhållsbidrag, skall socialnämnden utan dröjsmål bereda den underhållsskyldige tillfälle att inom viss tid avgiva förklaring med anledning av ansökan.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat kan socialnämnden temporärt avgöra ansökan om underhållsstöd utan att höra den underhållsskyldige, såframt barnet löper fara att omedelbart bli utan underhåll.

14 §.

Underhållsstöd beviljas tills vidare från början av den månad då ansökan inlämnats till socialnämnden. Av särskild orsak kan underhållsstöd även beviljas retroaktivt, dock högst för de tre månader, som närmast föregått ansökan.

Underhållsstöd erlägges till utgången av den månad då barnet fyller 18 år. Upphör skyldighet att betala underhållsbidrag enligt dom eller fastställt avtal innan barnet fyller 18 år, erlägges underhållsstöd dock högst till den i domen eller avtalet bestämda tidpunkten.

15 §.

Underhållsstöd utbetalas till den som ansökt om stödet eller, såframt barnets fördel det kräver, till annan av nämnden lämpligbefunnen person.

Anser socialnämnden barnets fördel kräva att underhållsstödet utbetalas till annan person än den som tidigare mottagit detsamma, skall nämnden innan ärendet avgöres bereda den som tidigare mottagit stödet tillfälle att bli hörd i saken.

16 §.

Inträffar förändring i de omständigheter som inverkat på beviljandet av underhållsstöd, skall

socialnämnden kontrollera huruvida förutsättningarna för beviljande av underhållsstöd fortfarande föreligger och vid behov förordna om att utbetalningen av stödet skall upphöra eller ånyo fastställa dess belopp.

Socialnämnden kan bestämma att erläggandet av underhållsstöd skall upphöra, såframt faderskap för barnet icke kunnat fastställas på grund av att barnets moder icke önskat att faderskapet utredes eller fastställes vid rättegång och det är uppenbart, att barnets rätt till tillräckligt underhåll är tryggad utan att underhållsstöd erlägges.

17 §.

Socialnämndens beslut som rör underhållsstöd skall ofördröjligen delgivas sökanden och underhållsskyldig samt i beslutet bestämd person ävensom tidigare mottagare av stödet.

18 §.

Underhållsstöd utbetalas genom socialnämndens försorg av kommunens medel genom postgironörelsens förmedling före den 10 dagen varje månad. Stödet erlägges i fullt markbelopp, varvid överskjutande pennibelopp lämnas obeaktade. Underhållsstöd under 10 mark utbetalas icke.

Har underhållsstöd icke lyfts inom tre månader från det stödet kunnat lyftas, erlägges stödet icke, såframt socialnämnden av särskild orsak ej annorlunda besluter.

Indrivning av underhållsbidrag.

19 §.

Erläggande av underhållsstöd inverkar ej på den underhållsskyldiges plikt att betala underhållsbidrag till fullt belopp.

Erlägges underhållsstöd på grund av att underhållsskyldig försummat att betala underhållsbidrag, övergår rätten till underhållsbidraget till den del, som motsvarar beloppet för underhållsstödet, på kommunen. Barnet äger rätt att erhålla den del av underhållsbidraget som överstiger underhållsstödet.

20 §.

Sedan socialnämnden beslutat om beviljande av underhållsstöd på grund av att underhållsskyldig försummat att betala underhållsbidrag, är nämnden berättigad att indriva alla obetalda

underhållsbidrag till dess de erlagda underhållsstödsbeloppen indrivits hos den underhållsskyldige.

Underhållsskyldig kan under den tid rätten att indriva underhållsbidrag tillkommer socialnämnden uppfylla sin betalningsskyldighet endast genom att betala underhållsbidragsraterna till nämnden. Mottager den som är berättigad att lyfta underhållsbidrag för barnets räkning, efter att ha fått vetskap om beviljandet av underhållsstöd, underhållsbidragsrater direkt av den underhållsskyldige, är han intill beloppet av de erhållna raterna jämte den underhållsskyldige ansvarig för att det utbetalda underhållsstödet ersättes kommunen.

21 §.

Ovan i 20 § avsedd indrivning av underhållsbidrag som ersättning för erlagt underhållsstöd verkställs icke till den del försummelsen att betala underhållsbidrag föranletts av underhållsskyldigs sjukdom, skada, sådan arbetslöshet, för vilken han ej själv bär ansvar, eller annan härmed jämförbar orsak.

Beslut om att underhållsbidrag icke skall indrivas fattas av länsstyrelsen på framställning av socialnämnden eller på ansökan av den underhållsskyldige. Ansökan tillställs socialnämnden, som jämte eget utlåtande skall befordra ansökan till länsstyrelsen. Gör nämnden på eget initiativ framställning, skall den innan framställningen sker bereda den underhållsskyldige tillfälle att bli hörd i saken.

22 §.

Betalar icke underhållsskyldig inom utsatt tid, vilken icke får bestämmas att vara längre än en månad från utbetalningen av underhållsstödet, de innan underhållsstöd erlägges till betalning förfallna underhållsbidragsraterna till socialnämnden eller ställer han ej av nämnden godkänd säkerhet för betalningen av dem, skall nämnden omedelbart efter utgången av ovan nämnda frist vidtaga åtgärder för indrivning av underhållsbidragsraterna i utsköningsväg.

Underhållsskyldig skall på socialnämndens förordnande till nämnden inom av den utsatt tid lämna utredning om sin vistelseort och arbetsplats, sina inkomster och tillgångar samt om övriga omständigheter som inverkar på hans betalningsförmåga.

Då utsköningsåtgärder vidtagits för att indriva underhållsbidrag, skall den underhållsskyldi-

ge på utmätningmans eller exekutionsbiträdes förfrågan lämna dem i 2 mom. avsedda uppgifter.

23 §.

Av de underhållsbidragsbelopp, vilka indrivits av underhållsskyldig, erlägges till den som är berättigad att lyfta underhållsbidraget först den del av de till betalning förfallna icke erlagda underhållsbidragen, som överstiger de erlagda underhållsstödsraternas belopp. Resten av de influtna medlen användes för ersättning av betalda underhållsstödsrater.

24 §.

Har olika socialnämnder för skilda tidsperioder beviljat underhållsstöd på grund av försummelse att betala underhållsbidrag, ankommer indrivningen av alla obetalda underhållsbidragsrater på den nämnd som senast beviljat underhållsstöd.

25 §.

Länsstyrelsen skall övervaka att den indrivning av underhållsbidrag som ankommer på socialnämnderna sker på effektivt sätt.

Nämnden skall årligen inom en av socialstyrelsen bestämd tid tillställa länsstyrelsen utredning över beloppet av oindrivna underhållsbidrags- och underhållsstödsrater samt över de åtgärder, som vidtagits för indrivning av underhållsbidrag, och över hinder som mött indrivningen.

Aterbetalning av underhållsstöd.

26 §.

Den som lyft underhållsstöd är skyldig att till socialnämnden återbetala underhållsstödet eller del därav:

- 1) om han erhållit stödet genom att vilseleda nämnden;
- 2) om nämnden eljest felaktigt utbetalt stödet till honom; eller
- 3) om han emottagit underhållsbidrag direkt av den underhållsskyldige efter det underhållsstöd beviljats.

27 §.

Kan i 26 § avsett underhållsstöd eller del därav icke indrivas genom avdrag från underhållsstödsrater som senare skall betalas till samma person, och är den som lyft stödet

icke villig att återbetala det belopp han utan rättlig grund erhållit, skall socialnämnden, såframt mot den som lyft underhållsstödet för gärningen icke väckes åtal vid domstol, hos länsstyrelsen yrka att vederbörande åläggas att betala underhållsstödet belopp till nämnden.

Länsstyrelsen kan av särskilt skäl på ansökan av den som lyft underhållsstödet eller av socialnämnden eller ock i samband med handläggningen av i 1 mom. avsett yrkande besluta, att hos den som utan rättlig grund lyft underhållsstödsbelopp, detta helt eller delvis skall lämnas oindrivet.

Statsandel.

28 §.

På ansökan av socialnämnden erlägges till kommun i statsandel åttio procent av de genom kommunens försorg under kalenderåret erlagda underhållsstödens belopp, från vilket avdragits beloppet av de under samma tid hos underhållsskyldiga såsom ersättning för underhållsstöd indrivna underhållsbidragen och de underhållsstöd som återbetalts av dem som lyft underhållsstöd.

I fråga om statsandel iakttagas vad i 5, 7 och 9 kap. lagen om statsandelar och understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73) stadgas om statsandel för driftskostnader.

I ovan i 2 mom. nämnda lag avsedd vederbörande statsmyndighet i ärenden, som rör i 1 mom. stadgad statsandel, är social- och hälsovårdsministeriet.

Genom förordning kan dock ärenden, vilkas avgörande enligt 3 mom. ankommer på social- och hälsovårdsministeriet, överföras på socialstyrelsen eller länsstyrelserna, vilka vid avgörandet av dessa ärenden skall iakttaga av social- och hälsovårdsministeriet utfärdade allmänna anvisningar.

4 kap.

Åtgärder för underhållsansvarets förverkligande.

Löneinnehållning.

29 §.

Har någondera av barnets föräldrar försummat barnets underhåll och saknar barnet eller

löper barnet fara att till följd härav bli utan underhåll, kan socialnämnden besluta, att arbetsgivare eller annan utbetalare av lön skall erlagga viss del av ifrågavarande persons lön till socialnämnden eller till person, som nämnden förordnat, för att användas till barnets underhåll.

Har någondera av barnets föräldrar genom skriftligt avtal, som fastställts av socialnämnden, förbundit sig eller genom domstols utslag ålagts att betala underhållsbidrag till barnet, får ovan i 1 mom. stadgad åtgärd icke vidtagas eller fortsättas.

Innan i 1 mom. avsett beslut fattas skall den som gjort sig skyldig till försummelsen och barnets faktiska vårdnadshavare beredas tillfälle att bli hörda i saken.

30 §.

Den del av den försumliges lön, som skall användas till barnets underhåll, skall fastställas med beaktande av vad i 1, 2 och 3 §§ lagen om underhåll för barn är stadgat.

Löneinnehållning kan verkställas på den del av lönen, som återstår sedan i lagen om förskottsuppbörd (418/59) avsedd förskottsinnehållning verkställts eller, såframt någon del av lönen utmätts eller skall utmätas eller hör till konkursbo, på den del av lönen, som sålunda återstår.

För den av barnets föräldrar, som försummat underhållet, skall på sätt, som genom förordning närmare bestämmes, lämnas så mycket han bör anses behöva för sitt uppehälle under tiden till nästa löneutbetalningsdag. Förrättas löneinnehållning på sådan lön, vars betalningstider icke på förhand fastställts, skall minst en tredjedel av varje lönebelopp eller dess i 2 mom. avsedda del undantagas.

31 §.

Socialnämnds beslut om löneinnehållning kan utfärdas för högst ett år i sänder. Beslutet kan ändras eller återtagas såframt skäl därtill yppas.

Socialnämndens beslut skall ofördröjligen delgivas löntagaren, vederbörande arbetsgivare eller annan utbetalare av lön samt barnets vårdnadshavare.

32 §.

De belopp som med stöd av 29 § innehållits av den förälders lön, vilken försummat

barnets underhåll, skall på åtgärd av arbetsgivare eller annan utbetalare av lön ofördröjligen sedan innehållningen skett betalas till socialnämnden eller till person som den bestämt.

Verkställes icke löneinnehållning eller betalas icke belopp, som i enlighet med 1 mom. innehållits av lönen, kan nämnda belopp på yrkande av nämnden med stöd av beslut som avses i 29 § utmätas hos arbetsgivaren eller hos person, på vilken det ankommit att verkställa löneinnehållningen.

33 §.

Den som gjort sig skyldig till uraktlåtenhet att erlagga underhåll är förpliktad att underrätta socialnämnden om byte av arbetsplats senast då han börjar arbeta på sin nya arbetsplats eller, om detta icke utan oskäligen olägenhet varit möjligt, ofördröjligen därefter.

Då arbets- eller tjänsteförhållande för den som gjort sig skyldig till försummelse av underhåll upphör, skall hans arbetsgivare eller annan utbetalare av lön ofördröjligen underrätta socialnämnden därom samt uppgiva den nya arbetsplatsen, såframt ovan nämnd arbetsgivare eller utbetalare av lön äger kännedom om saken.

Förbud mot beviljande av pass.

34 §.

Är det skäl att befara att underhållsskyldig ämnar lämna landet och skulle den underhållsskyldiges utresa från landet äventyra erhållandet av underhållsbidraget och har godtagbar säkerhet för betalningen av underhållsbidraget icke ställts, kan länsstyrelsen på framställning av socialnämnden, efter att ha berett den underhållsskyldige tillfälle att bli hörd i saken, besluta att den underhållsskyldige icke får beviljas pass.

Medan ärendet är anhängigt kan länsstyrelsen utan att höra den underhållsskyldige utfärda temporärt förbud.

Pass får likväl icke förvägras, om detta för den underhållsskyldiges utkomst eller för honom annars medför oskäligen förfång.

Har underhållsskyldig, innan i 1 eller 2 mom. avsett förbud utfärdats, beviljats pass, skall han vid anfordran överlämna det i polismyndighets besittning för den tid förbudet är i kraft.

35 §.

Förbud mot beviljande av pass skall ofördröjligen återkallas, om förutsättningar för förbudet icke längre föreligger.

Åtgärder för fastställande av underhållsskyldighet.

36 §.

Saknar barn underhåll eller löper det fara att bli utan underhåll och har barnets föräldrars underhållsskyldighet icke fastställts eller är fastställt underhållsbidrag otillräckligt för barnets underhåll, är socialnämnden berättigad att på barnets vägnar föra talan om fastställande av underhållsskyldighet eller om höjning av underhållsbidragets belopp på sätt i 11 § lagen om underhåll för barn avses. Nämnden är under sagda förutsättningar även berättigad att vidtaga åtgärder för förverkligande av fastställd underhållsskyldighet.

Erlägges underhållsstöd till barn, är socialnämnden berättigad att föra i 1 mom. avsedd talan om höjning av underhållsbidragets belopp oavsett huruvida barnet saknar eller löper fara att bli utan underhåll.

Socialnämnden skall, innan den vidtar åtgärd som avses i 1 och 2 mom., bereda barnets förmyndare eller, om förmyndare saknas, god man eller barnets vårdnadshavare tillfälle att bli hörd i saken.

5 kap.

Ändringssökande.

37 §.

I sådant beslut, som avses i 11 § 2 mom. och som fattats av socialnämnd underställd tjänsteinnehavare, får ändring icke sökas genom besvär.

Är sakägare missnöjd med i 1 mom. avsett beslut, har han på sätt i förordning närmare stadgas rätt att bringa beslutet till behandling i socialnämnden, om han inom 14 dagar efter delfäendet det yrkar.

38 §.

Ändring i socialnämnds beslut som fattats med stöd av denna lag sökes hos länsrätten i den ordning som i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) är stadgad. Besvärsskriften kan dock inom besvärstiden tillställas jämväl socialnämnden, som ofördröjligen

skall insända densamma jämte eget utlåtande till länsrätten.

Besvär över socialnämnds, länsrätts och länsstyrelses beslut utgör ej hinder för beslutets verkställande, såframt besvärsmyndigheten icke annorlunda bestämmer.

I beslut, som länsrätt givit på besvär, får ändring icke sökas genom besvär. Detsamma gäller beslut, som länsrätten givit i det fall som avses i 27 § 2 mom. eller med stöd av 34 § 2 mom., samt beslut, som länsstyrelse med stöd av 21 § givit.

Angående sökande av ändring i beslut som givits med stöd av denna lag gäller i övrigt vad om ändringssökande i förvaltningsärenden är stadgat.

6 kap.

Särskilda stadganden.

39 §.

Barns förmyndare, god man och vårdnadshavare samt den som lyft underhållsstöd är skyldiga att till socialnämnden och länsstyrelsen lämna uppgifter och utredningar som är erforderliga för indrivning av underhållsstöd hos underhållsskyldig.

Ovan i 1 mom. avsedda personer skall omedelbart underrätta socialnämnden om förändringar i de i 6 och 7 §§ avsedda förutsättningarna för beviljande av underhållsstöd även om rörande övriga förändringar i sådana omständigheter, som inverkar på erläggande av underhållsstöd.

40 §.

Angående socialnämnds rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av övriga samfund och anstalter erhålla uppgifter och utredningar för handhavandet av i denna lag avsedda åligganden ävensom angående tystnadsplikt rörande omständigheter och uppgifter, som avses i denna lag, tillämpas vad i 21 och 21 a §§ lagen om förvaltningen av socialvården (34/50) är stadgat.

41 §.

Om underhållsskyldig, sedan han fått vetskap om att underhållsstöd beviljats, för att undgå betalning av underhållsbidrag till

socialnämnden, uppsåtligt skingrar eller undanhåller egendom, gynnar annan fordringsägare eller på annat motsvarande sätt försvagar sin betalningsförmåga eller om han genom att hemlighålla sin vistelseort eller ock genom att lämna felaktiga eller vilseledande uppgifter om sin arbetsplats, förmögenhet eller övriga omständigheter, som rör hans betalningsförmåga, försvårar indrivningen av underhållsbidrag så, att han vid utskökning icke anträffas eller att han vid denna befinnes sakna medel för erläggande av till betalning förfallet underhållsbidrag skall han för brott mot underhållsskyldighet dömas till böter eller till fängelse i högst ett år.

Underlåter underhållsskyldig att till socialnämnden inom tid som den utsatt eller till utmätningsman eller exekutionsbiträde lämna i 22 § 2 eller 3 mom. avsedd utredning och har underlåtenheten att lämna utredning och har anletts av orsaker som ej beror på honom, skall han, såframt gärningen icke skall bestraffas enligt 1 mom., för förseelse beträffande underhållsskyldighet dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

42 §.

Den som vägrar att på sätt i 39 § 1 mom. stadgas lämna däri avsedda uppgifter eller undanhåller dylika uppgifter eller uppsåtligt lämnar felaktiga eller vilseledande uppgifter som inverkar på saken, skall för brott mot skyldighet att lämna uppgifter angående tryggnad av underhåll dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Den som uraktlåter i 33 § eller i 39 § 2 mom. stadgad anmälningsskyldighet, skall för försummelse av anmälningsskyldighet angående tryggnad av underhåll dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

43 §.

Den som lyfter underhållsstöd medveten om att han icke har rätt därtill, skall för orättmätigt lyftande av underhållsstöd dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader, såframt annorstädes i lag icke stadgas strängare straff för gärningen.

44 §.

Underhållsstöd får ej utmätas. Avtal, som avser överförande av underhållsstöd på annan person, är ogiltigt.

45 §.

Meddelande, ansökan och beslut, om vars delgivning stadgas i denna lag, skall bringas till vederbörandes kännedom på sätt i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) är stadgat.

46 §.

Regeringen kan utan hinder av stadgandena i denna lag med främmande stat ingå på ömsesidighet baserat avtal om erläggande av underhållsstöd till dess medborgare.

47 §.

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

7 kap.

Ikraftträdelsestadganden.

48 §.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1977. Genom densamma upphäves lagen den 23 juli 1965 om tryggnad av underhållsbidrag åt barn i vissa fall (432/65) och lagen den 7 juni 1963 om förskott på underhållsbidrag och om underhållsstöd (281/63) samt med stöd av dem utfärdade stadganden och bestämmelser.

49 §.

Stadgandena i denna lag gäller även underhållsstöd, vilket jämlikt äktenskapslagen eller lagen den 27 juli 1922 om barn utom äktenskap (173/22) fastställts att erläggas för underhåll för barn.

Vad i denna lag stadgas om indrivning av till betalning förfallna underhållsbidragssrater såsom ersättning för erlagda underhållsstöd tillämpas även på de underhållsbidragssrater, vilka förfallit till betalning vid lagens ikraftträdande och vilka socialnämnden med stöd av lagen om förskott på underhållsbidrag och om underhållsstöd varit berättigad att indriva hos underhållsskyldig såsom ersättning för erlagt underhållsstöd.

Vad i denna lag stadgas om barns föräldrar äger tillämpning även på sådan man, vilken i enlighet med stadgandena i lagen om barn utom äktenskap förbundit sig eller ålagts att betala underhållsbidrag för barn som är fött utom äktenskapet.

50 §.

Har innan lagen om underhåll för barn trätt i kraft skyldighet att betala underhållsbidrag icke fastställts eller underhållsbidraget fastställts till ett belopp som understiger i 8 § avsett belopp för underhållsstöd, erlägges underhållsstöd i enlighet med 9 § 1 mom., såframt icke socialnämnden äger kännedom om att underlåtenheten att fastställa underhållsbidrag eller om att dess fastställande till ett mindre belopp än ovan nämnt underhållsstöd föranletts av annan än i 6 § 4 punkten avsedd omständighet.

51 §.

Till barn, som när denna lag träder i kraft erhåller underhållsstöd jämlikt lagen om förskott på underhållsbidrag och om underhållsstöd och som enligt denna lag icke är berättigat till underhållsstöd, erlägges underhållsstöd av tidigare storlek så länge förutsättningarna för erläggande av underhållsstöd i enlighet med lagen om förskott på underhållsbidrag och om underhållsstöd föreligger.

52 §.

Socialnämnd skall med i 51 § nämnda undantag utan ansökan ändra i enlighet med lagen om förskott på underhållsbidrag och om underhållsstöd beviljade förskott och underhållsstöd till i denna lag åsyftade underhållsstöd. Nämnda förskott och underhållsstöd erlägges till belopp, som motsvarar underhållsstödet enligt denna lag, retroaktivt från början av år 1977. Skillnaderna mellan ovan avsedda förskott eller underhållsstöd och i denna lag förutsatta underhållsstöd skall erläggas inom två månader räknat från lagens ikraftträdande.

Har barn rätt till det enligt 8 § utgående större underhållsstödet, skall barnets förmyndare, god man eller vårdnadshavare eller annan i 12 § avsedd person, som har barnet i sin vård, meddela socialnämnden detta. Det större underhållsstödet erlägges från början av den månad då förutsättningarna för erhållande av större underhållsstöd förelegat, likväl icke för längre tid än från början av år 1977, såframt meddelande därom göres inom tre månader från lagens ikraftträdande.

53 §.

Sökes underhållsstöd enligt denna lag inom tre månader räknat från lagens ikraftträdande, skall underhållsstödet utan hinder av vad i 14 §

56 §.

Handläggningen av ärenden, som rör förordnande av underhållsskyldig till arbetsinrättning och som är anhängiga då denna lag träder i kraft, ävensom verkställigheten av sådana beslut om förordnande av underhållsskyldig till arbetsinrättning, som givits före lagens ikraftträdande, förfaller då lagen träder i kraft.

Underhållsskyldig som befinner sig i arbetsinrättning skall sedan lagen trätt i kraft utan dröjsmål och senast inom 30 dagar frigivas från arbetsinrättningen.

57 §.

Handläggningen av ärende, som rör i 19 § lagen om tryggnad av underhåll åt barn i vissa fall avsett förbud mot utresa från landet och som är anhängigt när denna lag träder i kraft, slutbehandlas enligt stadgandena i denna lag såsom ärende rörande förbud mot beviljande av pass.

58 §.

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder kan vidtagas innan lagen träder i kraft.

är stadgat beviljas från början av den månad, under vilken förutsättningarna för erhållande av underhållsstöd förelegat, likväl icke för längre tid än från början av år 1977.

54 §.

Vad i 28 § är stadgat om statsandel för de kostnader kommun tillskyndats av erläggandet av underhållsstöd tillämpas även på de kostnader, som åsamkats av att underhållsstöd erlagts med stöd av 52 § 2 mom. och 53 § för tiden före lagens ikraftträdande. Detsamma gäller sådana år 1977 uppkomna kostnader, i dem inräknade förhöjningar som erlagts enligt 52 § 1 mom., vilka åsamkats av att förskott och underhållsstöd erlagts med stöd av lagen om förskott på underhållsbidrag och om underhållsstöd.

55 §.

Har förskott på underhållsbidrag erlagts innan denna lag träder i kraft med stöd av sådant skriftligt avtal, vilket icke fastställts av socialnämnd, skall avtalet bringas till socialnämnden för fastställelse inom ett år från denna lags ikraftträdande vid äventyr att erläggandet av underhållsstöd på grund av dylikt avtal inställes.

Helsingfors den 28 januari 1977.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Minister Orvokki Kangas